

Miroslav Pelikan

SJEKAČ MAGLE

SJEKAČ MAGLE

Obično oko šest sati izjutra, ali nikada u sasvim isto vrijeme, izlazio je iz male kuće. Sasvim polako zatvarao je vrata, tiho. Zastao bi za trenutak, kao da je nešto zaboravio, okrenuo se i pošao do vrtnog izlaza. Lijevo i desno, oko uske kamene staze, cijelim vrtom okružujući kuću prostirao se pažljivo izravnati sitni pustinjski pijesak. I najmanji trag na njemu lako se opažao. Tako se najbolje branio od nepoželjnih posjetitelja. I ne samo jutarnjim

otkrivanjem tragova već i noću jer pijesak je na najmanji dodir škripao, dobro se čulo. I doista, za ove mnoge godine nitko ga nije iznenadio. Nije se bojao nestanka vrijednih stvari, toga nije bilo u kući. Ona se sastojala od četiri prostorije. Prva, u koju se odmah ulazilo, bila je velika radna soba. Lijevo, malena spavaonica. Na sjevernoj strani spavaonice kupaonica. Na desnoj strani velike sobe nikada zatvorena vrata otkrivala su ulaz u kuhinju. I to je bilo sve. Na sredini radne sobe veliki je stol. Do njega je jedna stolica s podignutim naslonom. Sa strane do prozora koji je pokrivao polovicu zida mali stolić s dubokom foteljom. Svi slobodni prostori na zidovima bili su prekriveni policama punih knjiga i alata u dobro zaključanim metalnim kutijama. To je bila

tajna koju je pažljivo čuvao, rukom izrađeni, sitni i precizni alati od najtvrdih metala. Dolazio je do vrtnih vrata uvijek nekako zamišljen. I ta je vrata pažljivo otvarao i zatvarao, bacajući za ovo jutro posljednji pogled na kuću i pijesak oko nje. Sporo koračajući, ne srećući mnogo ljudi, dospijevao je do visoke kule od metala i betona. Uvijek bi odlučno zakoračio u unutrašnjost kule. Gotovo oklijevajući kao da nikada ne namjerava stići na kraj jutarnjeg puta, presvlačio se. Oblačeći radno odijelo od bijelog materijala razgledavao je alat. Duge, srebrnasto bijele oštrice, blizu dva metra duljine, a ne šire od dva centimetra. Svaka oštrica imala je označenu dršku, jednostavnu od običnog drveta, ali samo za hvat njegove desne

ruke. Nepoznati pomoćnik, prije njegova dolaska pripremio je posebno propisanom redosljedu poredane oštrice, zatim novo, za svako jutro novo bijelo radno odijelo i nestajao prije njegova dolaska, prije dolaska Sjekača magle.

I ovo jutro, sve je na svome strogo utvrđenom mjestu. Bijelo radno odijelo bez prigovora. Lako pritiskajući svaku pojedinu oštricu, nije ih volio zvati drugačije, recimo mačevima, opipavao ih je nastojeći prodrijeti u tajnu ovoga jutra. Koja će mu oštrica najviše i najbolje odgovarati? Odabrao je napokon jednu, znajući, i danas se isto dogodilo, bez osobita razloga odlučio se. Čvrste držeći dršku s oštricom iza sebe, sredina sječiva bila je nešto iza njegovih leđa, okrenuvši se još jednom kako bi se

uvjerio, sam je, ulazio je u kupolu. Na dnu koncentracija bijelog isparenja nije bila dovoljno gusta. To bijelo, gušće isparenje na vrhu kupole jednostavno su zvali maglom. Spiralnim metalnim stepenicama penjao se do vrha, pazeći kako ne bi okrznuo sječivo o metalnu šipku rukohvata. Desilo mu se nekoliko puta, iznenadilo ga je struganje metala o metal ili visoki ton sudara. Tada se redovito vraćao na početnu stepenicu i iznovaio započinjao penjanje. Da, dva ili tri puta, ne više. Nerado se sjećao. Ipak, prije svakog penjanja nastojao se maksimalno koncentrirati i popeti bez ponavljanja do vrha. Stepenice su vodile uz rub kupole, slijedeći njezin trbušasti oblik, penjući se u vis, postajući sve uže. Na samom kraju stepenica završavao je

rukohvat malim, metalnim kvadratom. Tu je isparenje bilo najgušće, jednolične sivkasto bijele boje. Moglo se disati bez poteškoća ali je vidljivost bila slaba, osjećao je jedino pod nogama rešetkasti kvadrat. Samo jedan pogrešni potez, nedovoljno precizni zamah, mogao ga je odvesti naglo u dubinu. Čvrsto se oslanjao na metal. Usprkos opasnosti niti mu se jednom nije desilo da mu je prijetnja opasnosti iz dubine. Približi se samom rubu kvadrata, ispruži naglo desnu ruku, ispravljajući oštricu koja zviždukom zapara prostor. Vješto, a sam je mislio često, rutina, sjekao je kocke magle, stranica je točno iznosila koliko i duljina oštrice, dva metra. Snažno, bez krivudanja, sjekao je bijelo isparenje, ravnomjerno, bez većeg naprezanja. Najteže je bilo isjeći suprotnu

stranu. Međutim, isječeni dio svoga tijela isparenje je guralo prema njemu. Trebalo je samo sačekati pravi trenutak, okrenuti se bočno skoro izrezanoj kocki i jednostavno zamahnuti oštricom, od vrha dolje. Radio je neprekidno nekoliko sati vrijedno sjekući bijele kocke.

Na prvi znak umora, prve kapi znoja, prestajao bi, vraćao je oštricu u prvobitni položaj ispod desnog pazuha. I na odlasku nije popuštala pažnja. Ne čuti zvečanje metala. Jednako sporo kao o kod oblačenja, skidao bi bijelo odijelo. Jedino je potpuno nehajno spuštao oštricu na stol. Ni na putu kući nije sretao mnogo ljudi. Tek s približavanjem svome ljubomorno čuvanom domu rasla je radoznalost. Ali ni ovoga puta niti jednog traga u pijesku. Nema nikakve

sumnje, nitko nije ulazio. Skinuo se, napunio kadu vodom, gotovo vrelom. Nije ga smetala toplina, naprotiv, najbolje se osjećao, upravo tako, dugo ležeći, dugo i mirno, razmišljajući samo o oštricama. Kako ih produžiti a da se ne savijaju od vlastite težine. Prije nekoliko godina, posljednji je put uspio produžiti oštricu na dva metra, izdržala je sve napore. Nikako se ne bi moglo reći kako se nije trudio, no, nije mu uspijevalo. Nekoliko je puta već razmišljao, uspoređujući neuspjehe u konstruiranju s povlačenjem. Valjalo bi ostaviti sjećenje, prepustiti drugom. I dok je pripremao jelo, i to je činio rijetko i sa skromnim obrocima, mislio je samo o oštrici. Ostatak dana provodio je u radnoj sobi razgledavajući alat, dodirujući ga

vidljivo nježno, praveći nove ili dotjerujući, ispravljajući stare nacрте, čitajući. Negdje u noći bljesne mu ideja. Treba napraviti veliki stroj, veliku oštricu, čovjek bi je samo pokrenuo. Ostatak noći proveo je praveći početne skice i veoma lako na papiru uspio izgraditi snažni stroj s oštricom na kraju. Bila je duga dvadeset metara, široka sto i dvadeset centimetara. Idućih se dana u potpunosti posvetio stroju. Nacrți su bili brzo gotovi. Činilo mu se, već je blizu i rješenja legure za veliku oštricu. U kupoli je boravio sve kraće, sve je bilo manje isječenih kocaka. Teško se odupirao stalnim mislima o stroju, stojeći na kvadratu i zamahujući oštricom. Proteklo je nekoliko mjeseci. Osjećao je mnogobrojne promjene u vlastitom životu. Ni više pazio na eventualne

tragove na pijesku. Oštrice je uzimao redom ,nije istraživao tajno blo metala. Penjao se uz spiralne stepenice, gotovo namjerno dodirujući metal rukohvata. Još malo i ovo će biti dio prošlosti. Nacrti su bili završeni, svi su proračuni više puta provjereni.

Pristupilo se gradnji.

Od početka bez ikakvih poteškoća stroj je napredovao .Pa čak i ono najdelikatnije, velika oštrica, montirana je s uspjehom.

Istovremeno s gradnjom velike oštrice građena je i odgovarajuća kupola, gotovo nezamislivih dimenzija,odmah,do one stare, sada izuzetno male. Za godinu dana velika je oštrica bila spremna. Postavljena je u utrobu nove kupole, uronjena u maglu s prijetećim sječivom, još je mirovala. Kao nagrada Sjekaču magle, izgrađena je nova

kuća, znatno veća, udobnija ,ali izvan grada i bez pustinjskog pijeska oko nje.Novo obitavalište sagrađeno je na živoj stijeni .Okolo kuće prostirala se siva masa, tvrda i ružna.To ga je isprva začudilo .No,privuklo ga je izvanredno bogatstvo radne sobe s mnoštvom rijetkih knjiga,sve ono što je ponekad tajno želio posjedovati, bilo je sada njegovo.Mnogi često nedostupni planovi i nacrti pripadali su samo njemu. U ovu godinu dana,u početku češće a kasnije nikako, nije odlazio u malu kupolu na sječenje. Velika oštrica je bila spremna. U jednom trenutku pojavila se dvojba, bez osobite potrebe i logike, kojoj oštrici pripada? Doista, čiji je? Može li se pripadati oštricama, biti posjedovan na takav način? Zaputio se iz nove kuće riješen da ubrzo

sazna odgovor .Zastao je između dvije kupole, neodlučan na koju će stranu .Potpuni mir ispod dvije nejednake sjene. U manju će prvo ući .U odaji za pripremu na stolu poredane oštrice prekrivene debelim slojem prašine .Bijelo odijelo već je posivjelo. Ušao je u utrobu. U prostoru niti jednog pramena bijelog isparenja. Tek je sada vidio koliko je visoko rešetkasti kvadrat. Okrene se naglo i istrči. Ne smanjujući tempo ,utrči u novu kupolu. Jednostavno pokrene moćni stroj. Isprva tiho, a onda sve snažnije začu se buka struja ,počeli su se razaznavati sve jasniji jezoviti fijuci velike oštrice. Pogleda prema vrhu kupole. Ogromne kocke magle lebdjele su prema tunelu. Savršeni red kocaka. No umjesto neprikrivenog zadovoljstva prožme ga ledena bol, muka

prostruji cijelim tijelom. Sve je bilo jasno. Pokretanje stroja bilo je jedino što je mogao u velikoj kupoli napraviti. Sam je sebe uništio. Nema više Sjekača magle. Zato i nema pustinjskog pijeska. Nema više istraživanja oštrica. Kako čudesno jednostavno. Povukao se poražen. Sve one knjige s tajnim znanjima neće više otvoriti. Niti jedan stari plan neće otvoriti svjetlu. Vratio se u novu kuću i svjesno počeo stvarati novu naviku. Na samom kraju mase sivog stijenja, sjedao bi na uzvišenje i tupo gledao u pravcu male kupole iza koje se odviše jasno vidjela velika. Tu je on, čovjek brojeva, zaboravio na vrijeme. Sjedio bi danju i noću, sve dok nisu došli po njega. Velika se kupola srušila. Snažna oštrica nekontrolirano je probila zidove

kupole, srušivši svod na samu sebe. Sve je bilo uništeno. On je jedini živi Sjekač magle i mora odmah pristupiti poslu. Stara kuća s pustinjским pijeskom, prazna je i čeka na njega. Oštrica je spremna. Kao i prije, proveo je mirnu noć u staroj kući. Na pijesku nema tragova. Jednako mirno, kao da to čini uvijek, došao je do sada jedine kupole, presvukao se i odabrao jednu oštricu. Pažljivo se uspeo na kvadrat i počeo rad. Ali, umjesto kocaka nastajale su grozne kreature njegova rada. Nekakvi izlomljeni oblici s tek pokojim dužim ravnim rubom. Za cijeli dan ništa. Znalo se, ukoliko kocka nije pravilnih oblika neće odlebdjeti u tunel. Tunel je ostao prazan. I to je bilo kristalno jasno. On je bio Sjekač magle. Ona nagla budnost popustila je i onako sanjiv nekao se

dokopa tunela s oštricom u ruci. Uzverao se do ruba i jednostavno prevalio u unutrašnjost tunela .Oštrica se dugo čula kako klizi ili zapinje o metal. Umirao je s jednom mišlju,vjerojatno i velike civilizacije tako čudno i nejasno nestaju, a sve je prokleta jednostavno jasno.

Miroslav Pelikan